

کتاب «زیبایی‌شناسی نگارگری قدیم ایران، در آرای صاحبزنان معاصر» نوشته هادی بابایی فلاح در انتشارات سوره مهر منتشر شد.

این کتاب با استناد به آرای پراکنده جمعی از مهم‌ترین صاحب‌نظران معاصر ایران و جهان در حیطه نگارگری ایرانی، به این حوزه ورود کرده و فصل مشترک آرای غالب زیبایی‌شناختی آنها را در ذیل ۱۷ مؤلفه ارائه کرده است.

انتشار کتاب «زیبایی‌شناسی نگارگری قدیم ایران»

گفت‌وگو با محسن توسلی، هنرمند خوشنویس

تبیین حادثه شاهچراغ با هنر نقاشیخط

محمدحیدری گروه فرهنگ وهنر

سه شنبه هفته گذشته رهبر انقلاب در دیدار خانواده‌های شهدای حادثه تروریستی شاهچراغ شیراز با اشاره به این‌که در مسائل مربوط به حوادث و تاریخ انقلاب اسلامی و جنایت‌های دشمنان از نظر کار رسانه‌ای و تبلیغی کوتاهی داریم، تاکید کردند تبیین این واقعت‌ها جزو وظایف فعالان بخش‌های هنری، تبلیغی، نگارشی و همه دستگاه‌های فرهنگی است.
ضرورت تبیین حوادث و اتفاق‌هایی که در سه ماه گذشته کشور با آن درگیر است برکسی پوشیده نیست و در این میان هنرمندان به‌عنوان افرادی که می‌توانند با هنرشان بخشی از این واقعت را به مردم نشان بدهند درصاف اول قرار دارند.
در این میان هنرمندان تجسمی از همان روزهای نخست پا به عرصه گذاشتند و با برپایی نمایشگاه‌های مختلف گوشه‌ای از واقعت‌های حوادث و جنایت‌های دشمن را به مردم نشان دادند.
بعد از حادثه تروریستی شاهچراغ هنرمندان بسیاری تصمیم گرفتند تا این حادثه تلخ و دردناک را به تصویر بکشند. محسن توسلی یکی از خوشنویسان بنام کشور در آستانه اربعین شهدای این حادثه نمایشگاهی از آثار نقاشیخط با موضوع شاهچراغ در نگارخانه رضوان مشهد به نمایش درآورد.
این هنرمند با تاکید بر این‌که هنرمندان بر حسب وظیفه انسانی و هنری‌شان باید نسبت به حوادث تلخی مثل حادثه شاهچراغ و شهادت زوار واکنش نشان بدهند، گفت: برگزاری نمایشگاهی با یاد شهدای شاهچراغ یک وظیفه اجتماعی است و هنرمندان حسب وظیفه انسانی و اجتماعی‌شان باید نسبت به این اتفاق واکنش نشان بدهند.

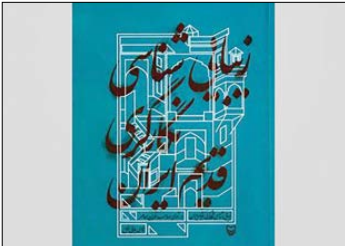
روایتی از شاهچراغ

محسن توسلی درباره آثاری که در این نمایشگاه با موضوع شهادت زائران حرم احمد بن موسی(ع) به تصویر کشیده است، گفت: بعد ازحادثه تروریستی شاهچراغ و شهادت مظلومانه ۱۳ نفر از زوار این حرم من هم مثل هر انسان دیگر تحت تاثیر قرار گرفتم واحساس وظیفه کردم در این راه قدمی بردارم و با هنری که دارم، قلم بزنم. دو هفته به اربعین شهدای شاهچراغ مانده بود که تصمیم گرفتم چند تابلوی نقاشیخط با موضوع حادثه‌تروریستی شاهچراغ آماده کنم تا در نمایشگاه به نمایش در بیاورم. با همکاری موسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی کار را شروع کردم. شش اثر بااین موضوع کار کردم که پنج اثر در نمایشگاه به نمایش درآمد. با زمان کمی که داشتم، این پنج اثر را ۲۱ اثر دیگر که با موضوع شهید و شهادت بود در نگارخانه رضوان به نمایش گذاشتم. از آنجاکه ایام فاطمیه است، تصمیم گرفتم موضوع اصلی کارها شهادت باشد و همه این تابلوها در ابعاد بزرگ به نمایش در آمد تا تاثیر بیشتری روی مخاطب داشته باشند.

پنج اثری که با موضوع شاهچراغ ارائه کردم در ابعاد ۲ در ۱/۵ بودند که

نگارگری قدیم ایران، عنوانی برای تصویرسازی‌های نفیس کتاب در جغرافیای تمدن ایران از شهرهای بخارا و هرات تا تبریز و شیراز است. هنری که اوچگیری خود را از سده هشتم هجری قمری آغاز کرد و در سده دهم هجری به غنای هنری بی‌نظیری دست‌یافت.
باشکوه‌ترین آثار نگارگری این بازه ۳۰۰ ساله به تصویرگری متون شاخص ادبی، به‌خصوص شاهنامه فردوسی،

خمسه نظامی گنجوی و کلیات سعدی اختصاص داشته است. آثار باقیمانده از این بازه تاریخی به‌دلیل هم‌نشینی با محتوای متون ادبی مهم تاریخ فرهنگ و تمدن ایرانی، نمونه‌هایی عیان از مختصات روح ایرانی را بازتاب می‌دهند. البته برخی ویژگی‌های نگارگری قدیم ایران به‌دلیل عدم پیوستگی مستمر آن بادنیای امروز، برای بسیاری از مخاطبان و هنرشناسان معاصر غامض و غیرقابل درک است./ هنرآنلاین

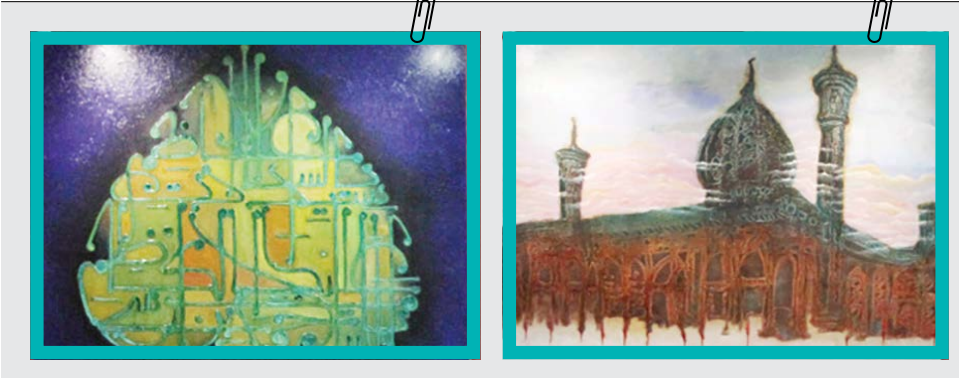

قاب شهادت در فرهنگ شیعه

وی درباره این‌که چرا موضوع شهید و شهادت را در آثارش انتخاب کرده است،گفت: موضوع شهادت از زمان پیامبر اکرم(ص) آغاز و تا امروز ادامه دارد. برای خلق آثار چند موضوع انتخاب کرده‌ام که یکی از آنها شجره طیبه است که امیدوارم تا زمانی که زنده‌ام، بتوانم ۱۲۰ اثر با این موضوع خلق کنم. می‌خواهم این آثار را که از شهادت حضرت فاطمه(س) آغاز می‌شود و به‌نوعی تاریخ‌نگاری شیعه است در نمایشگاهی به نمایش در بیاورم. این تاریخ‌نگاری از زمان حیات پیامبر(ص) آغاز و در هر دوره تاریخی نقاط برجسته آن نمایش داده می‌شود. این تاریخ‌نگاری تا زمان معاصر و شهادت میرزا کوچک‌خان و بعد از آن در سال‌های اخیر که موضوع داعش و دفاع از حرم است، ادامه پیدا می‌کند. تقریباً ۲۰ اثر آماده است که تابلوها ی نقاشیخط شاهچراغ هم به آنها اضافه می‌شود و تلاش می‌کنم تا این تاریخ‌نگاری را به ۱۲۰ اثر برسانم. به هر حال رسانه‌ها محدود است و مثل فیلم‌سازها یا مستندسازها نیستیم که مخاطب زیادی داشته باشیم ولی با توجه به همین محدودیت سعی کردم موضوع تابلوها برای مخاطب جالب و آثاری که در نمایشگاه به‌نمایش درمی‌آید از لحاظ محتوا و همچنین نوع چیدمان و مفهومی بودن آن برای مخاطب جذاب باشد. نمایشگاه شاهچراغ استقبال خیلی خوبی داشت، البته متأسفانه مسئولان به جز یک نفر نیاآمدند و توقع این بود که حداقل مسئولان فرهنگی مشهد و استان در این نمایشگاه حاضر می‌شدند. به عقیده من، برگزاری نمایشگاهی با یاد شهدای شاهچراغ یک وظیفه اجتماعی است و هنرمندان حسب وظیفه انسانی و اجتماعی‌شان باید نسبت به این اتفاق واکنش نشان بدهند. من کاری به مسائل سیاسی و حتی چیزهایی که در شبکه‌های خارجی یا داخلی می‌گویند، ندارم اما وظیفه انسانی ما حکم می‌کند نسبت به این جنایت واکنش نشان دهیم.

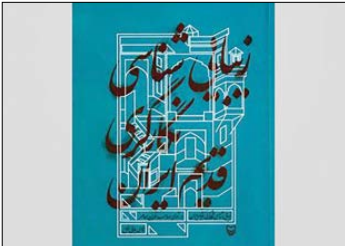
وظیفه انسانی واجتماعی هنرمندان

توسلی درباره واکنش هنرمندان نسبت به اتفاق‌ها و رویدادهای اجتماعی گفت: متأسفانه در حادثه تروریستی شاهچراغ خیلی از هنرمندان سکوت کردند. هنرمندانی که باید در خط اول باشند در بزنگاه سکوت کرده یا منفعلانه برخورد می‌کنند تا بیشتر مورد توجه قرار گیرند. وظیفه انسانی یک هنرمند است که واکنش نشان دهد، زیرا هنرمند باید در خط اول تبیین باشد، من هیچ فضاوتی درباره هنرمندان نمی‌کنم اما ۱۵ سال بعد وقتی به پشت سرم نگاه کنم از خودم راضی هستم که نسبت

کتاب «زیبایی‌شناسی نگارگری قدیم ایران، در آرای صاحبزنان معاصر» نوشته هادی بابایی فلاح در انتشارات سوره مهر منتشر شد.

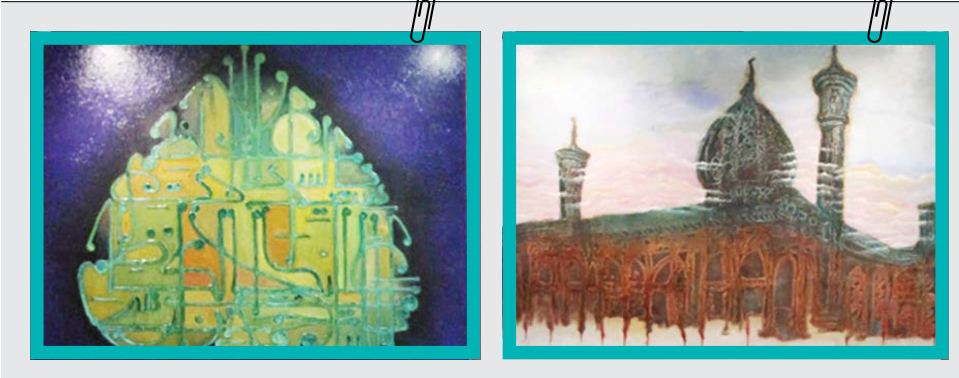
این کتاب با استناد به آرای پراکنده جمعی از مهم‌ترین صاحب‌نظران معاصر ایران و جهان در حیطه نگارگری ایرانی، به این حوزه ورود کرده و فصل مشترک آرای غالب زیبایی‌شناختی آنها را در ذیل ۱۷ مؤلفه ارائه کرده است.

به این وقایع و شهادت هموطنان بی تفاوت نبودم و با قلمی که داشتم، واکنش نشان دادم. واکنش هنرمندان نسبت به اتفاق‌ها فقط مختص ایران نیست. وقتی وقایع تاریخی هر دوره از اروپا را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم زمانی‌که دین از زندگی جدامی‌شود یا بنیان‌های خانواده به‌هم می‌ریزد، هنرمندان اروپایی هم نسبت به آن واکنش نشان داده‌اند و آن را در هنرشان به تصویر می‌کشند. متأسفانه هنرمندان ما بیشتر دنبال وجهه بازار هنرشان هستند و متوجه نیستند که در کنار هنر، مسئولیت اجتماعی هم دارند. متأسفانه نگاه مسئولان دولتی ما هم فقط به یک سری از هنرمندان محدود می‌شود و به آنها بها می‌دهند و برای‌شان مهم است که با فلان هنرمند شاخص عکس یادگاری بگیرند ولی به مسئولیت‌شان عمل نمی‌کنند، این یک درد است. هنرمندانی مثل من در گوشه‌ای مهجور شده‌اند، چون اهل رانت نیستند. البته خوشحالم که در آینده نزد خودم شرمند و سرافکنده نیستم.

جایگاه هنر نقاشیخط

این هنرمند با بیان این که نقاشیخط در سال‌های اخیر جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده، گفت: در محافل مختلف هنری مطرح می‌شود کسانی که می‌خواهند وارد عرصه نقاشیخط شوند، باید خوشنویس باشند یا نقاش؛ اگر ریشه‌های اولیه نقاشیخط را بررسی کنیم به دوره قاجار می‌رسیم. در آن دوره کسانی که وارد این عرصه شدند، خوشنویس‌هایی بودند که یک سری چیزها به خط اضافه کردند اما در دوران معاصر از هردو گروه داریم. البته معمولاً خوشنویس‌های شاخص، نقاشیخط را قبول ندارند و آن را رقیب خوشنویسی می‌دانند درحالی که نقاشیخط به شناسایی خوشنویسی ایران در جهان کمک کرد. کسانی که از نقاشی وارد عرصه نقاشیخط می‌شوند، اگر کمی مطالعه روی خط داشته باشند، موفق می‌شوند و معمولاً هم کالبد خط را می‌شناسند. کسانی که از خوشنویسی وارد هنر نقاشیخط می‌شوند از آنجا که خوشنویسی هنر سنتی ماست کمتر مورد نقد قرار می‌گیرند و کمتر خلاقیت‌شان بروز کرده و جسارت کمتری دارند اما کسانی که از نقاشی وارد این عرصه می‌شوند، شجاعت بیشتری دارند و با آثاتی‌م و اسکلت خط آشنایی دارند. به نظر من نقاش‌ها برای حضور در عرصه نقاشیخط توانمندتر هستند. البته در این سال‌ها نقاشیخط جایگاه ویژه‌ای پیدا و در جامعه و دنیای هنر جای خودش را باز کرده و به یک هویت مستقل و ویژه دست یافته است. به عقیده من در نقاشیخط، محتوا از همه چیز مهم‌تر است.

گرد فراموشی بر هنرهای تجسمی

حمایت از هنرمندان عرصه نگارگری و نقاشیخط ، سوالی بود که محسن توسلی درباره آن گفت؛ متأسفانه حمایت از هنرمندان شهرستانی بسیار کم است. هر شخصی هم که در رأس مدیریت فرهنگی قرار می‌گیرد، عنوان می‌کند بودجه نیست یا با مشاوره‌های غلطی که به‌اومی دهند از هنرهای تجسمی کمتر حمایت می‌کنند. این حمایت‌ها هم فقط برای افراد خاصی است، درحالی‌که مسئولان باید از بدنه هنر حمایت کنند. خیلی از هنرمندان در گوشه و کنار کشور آثار ارزشی و ماندگاری خلق می‌کنند. من ۲۶ نمایشگاه انفرادی برگزار کردم ولی مسئولان شهر مشهد هیچ حمایتی نکردند درحالی که وقتی در بیرجند نمایشگاه داشتم همه مسئولان شهر آمدند. تا چند سال قبل در مشهد ۱۲نگارخانه فعالیت می‌کرد اما امروز تعداد آنها به دو نگارخانه رسیده است. خیلی از آنها تعطیل یا مخروبه شده‌اند و گرد فراموشی و غریب در چهره نگارخانه‌ها و هنرمندان این رشته نشست است. هنرمندان انگیزه‌ای برای کار ندارند و مسئولان دولتی هم فقط جلساتی برگزار می‌کنند که هیچ خروجی ندارد.

افتتاح نمایشگاه خوشنویسی در فرهنگسرای اندیشه

نمایشگاه خوشنویسی «کتیبه» جدیدترین برنامه فرهنگسرای اندیشه است که در نگارخانه این مرکز از دیروز افتتاح شد و تا چهارشنبه این هفته ادامه دارد. این نمایشگاه، اختصاص به نمایش آثار خوشنویسی با خط نستعلیق و شکسته دارد و جدیدترین آثار استاد هنرمند، مهدی نیشکری را در معرض دید عموم قرار داده است. در این رویداد هنری، ۲۰ تابلوی جدید از این هنرمند خوشنویس به نمایش درآمده است. مهدی نیشکری از شاگردان عباس اخوین و از هنرمندان کانون خط و اندیشه است که تاکنون نمایشگاه‌های متعدد دی را برگزار کرده است.

زاویه دید

هنر محیطی

رسالت فراموش شده کلانشهرها

محمود نورایی دبیر گروه فرهنگ وهنر

هنر محیطی جریانی پایدار از هنر است که امروز بخشی از مابانی اجتماعی، زیباشناسی و مفهوم را با شهروندان یک شهر به اشتراک می‌گذارد. زندگی دوران معاصر، انسان را از بسیاری از داشته‌های زیبایش جدا کرده است. طبیعت یکی از ارزشمندترین داشته‌هایی است که بی‌توجهی به آن باعث شده تا افسردگی و خمودگی زیر پوست زندگی مان رخنه کند و درگیر روزمرگی شوم که شایسته آن نیستیم. در این میان هنر محیطی، دیدی جدید از رابطه انسان با طبیعت را در برابرمان قرار می‌دهد و راهکارهایی نو برای همزیستی با محیط اطراف را در اختیارمان می‌گذارد. اگر بگوییم هنر محیطی روشی برای بهبود و ارتقای رابطه انسان با طبیعت است، بر بیراهه نگفته‌ایم. زیرا حس آشنا و در هم‌ذات پنداری را به زندگی مان بازمی‌کند. هنرهای محیطی، برگشته از نیازهای انسانی‌اند که لایه‌لای چرخ‌های صنعت و مدرنیته له شده است. در هنرهای محیطی یک عنصر غالب وجود دارد و آن طبیعت است. عناصر دیگری که ابزارهای خلق هنری هستند در ارتباط با این عنصر اولیه معنا می‌یابند و غالباً مفهومی هشداردهنده را به ذهن متبادر می‌کنند. در واقع رسالت هنر در دنیای مدرن هشدار به فراموش شدن و از یاد رفتن ارزش‌هایی است که وجود یا حضورشان برای بقای روح آدمی حیاتی است.

هنر محیطی به عنوان یکی از بخش‌های لاینفک هنر امروز شناخته می‌شود و تنها از طریق بررسی در روابط اجتماعی می‌توان به رموز آن دست یافت زیرا رسالت اساسی هنر محیطی، درگیرکردن بیننده با اثر هنری است، همین ویژگی ضرورت حضور آن را در فضاهایی که ساکت و خاموش، لایه‌لای زندگی مدرن گم شده‌اند، بیشتر می‌کند. هنر محیطی، نوعی هنر ترکیبی است که طی آن هنرمند، فضایی سه‌بعدی را که از پیش برنامه‌ریزی شده یا به صورت مکانیکی متحرک شده خلق می‌کند به نحوی که بیننده را در برگرد و او را در مجموعه متنوعی از انگیزش‌های حسی قرار دهد؛ مانند انگیزش بصری، شنیداری، جنبشی، بساوابی و گاه بویایی، اما سوال اساسی این است که آیا هنرمندان توانسته‌اند وظیفه خود را برای ایجاد این حس در شهروندان شهرهای بزرگ و به خصوص تهران انجام دهند؟ زمانی که برای اولین بار آلن کاپرو، خود را به عنوان میدع هنر محیطی معرفی کرد، آنچه بیش از هر چیز در خلق آثار هنری در نظر گرفت «هینگی» یا همان ایجاد شادی در میان افرادی بود که با آن درگیر می‌شدند. تهران غبارآلود و بی‌رنگ شهر غم‌انگیزی است، اما حضور هنرهای محیطی در بخش کوچکی از این شهر می‌تواند شادی پنهانی را به زیر پوست شهر تزریق کند. اگر هنر را مجموعه‌ای از آثار یا فرآیندهای ساخت انسان بدانیم که برای انگذاری بر عواطف، احساسات و هوش انسانی با به منظور انتقال یک معنا یا مفهوم خلق می‌شوند، می‌توان به ضرورت حضور هنرهای محیطی در سطح شهر تهران - نه تمرکز در یک یا چند نقطه مشخص که کمتر کسی از آن گذر می‌کند - پی برد و امیدوار باشیم این موضوع مستمر و متداول شود. حال که در فصل زمستان قرار گرفته‌ایم شاید لازم باشد تهرانی را که دیگر برف و باران به خود نمی‌بیند با آثار هنری محیطی جلوه دهیم تا حس تجربه زیستی در این شهر بیشتر شود و روح شادی‌آور هنرهای محیطی بتواند کمی از کسالت شهرنشینی را در این کلانشهر بکاهد.

ابلاغیه

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۰/۰۳ نوبت دوم

بدینوسیله به سر کار **خانم سمیه عزیزیان** به شماره کارمندی **۹۰۰۸۴۱** که از کارکنان شرکت پتروشیمی جم به شناسه ملی ۰۷۷۷۳۰۰۷۷۳۰۰۱۰ می باشند، ابلاغ می‌شود که پرونده شما به‌دلیل غیبت غیرموجه بیش از ۷ روز در **مهر** ماه ۱۴۰۱ برای نوبت دوم در کمیته انضباطی شرکت پتروشیمی جم مطرح و مستند به ماده های ۴۸ آئین دادرسی کار و ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی جهت مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۴ ساعت ۱۰ صبح وقت رسیدگی تعیین گردیده است.
ضمن ابلاغ وقت رسیدگی از طریق روزنامه کثیرالانتشار/محلی به‌شما ابلاغ که قبل از حلول وقت رسیدگی جهت اطلاع از اوراق و محتویات پرونده متشکله به دبیر خانه کمیته انضباطی در محل سایت شرکت پتروشیمی جم واقع در استان بوشهر – شهرستان عسلویه سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس مراجعه و عندالزوم نسبت به تقدیم لایحه دفاعیه اقدام و در موعد مقرر رسیدگی نیز در جلسه متشکله کمیته انضباطی جهت دفاع از خود حاضر و یا لایحه دفاعیه تقدیم نمایید.
بدیهی است در صورت عدم حضور یا تقدیم لایحه دفاعیه، کمیته انضباطی رسیدگی را انجام و رأی خود را صادر می نماید.

روابط عمومی شرکت پتروشیمی جم